

Vitneforklaring («witness statement»), Geir Knutsen

1. Mitt navn er Geir Knutsen. Jeg var ordfører for Arbeiderpartiet i Båtsfjord i tre perioder: 2003–2007, 2011–2014 og 2015–2019. Min profesjonelle bakgrunn er som lærer og rektor, og jeg hadde før jeg ble ordfører, bakgrunn som arbeiderpartirepresentant i lokalpolitikken.

2. Bakgrunnen for Kirill Levanidov og Peteris Pildegovics' aktivitet i Båtsfjord er denne: En nøkkelbedrift i Båtsfjord kommune hadde gått konkurs, så en stor fabrikk stod tom. Bedriften som hadde gått konkurs, var en av de største i kommunen. Vi var derfor glade da Levanidov og Pildegovics kom og tok over og ville ruste opp fabrikkene. Levanidov og Pildegovics nedla et titalls millioner i å pusse opp fabrikkene og de tilleggende hybelhusene. Vi hadde en idé da om at snøkrabben ville bli et nytt oljeeventyr.

3. Levanidov og Pildegovics fremstod da de presenterte seg, som ett foretak i den forstand at de arbeidet sammen om det samme prosjektet. Sammen hadde de sjøsida og landsida: fartøyene som leverte krabben og fabrikkene som foredlet den. Det var klart for meg at Seagourmet var avhengig av å motta snøkrabbe fra det latviske selskapet North Star; det var nettopp de båtene som leverte snøkrabbe her i Båtsfjord. Levanidov og Pildegovics fremstod som ett prosjekt; den ene var avhengig av den andre.

4. Vi var glade for at det igjen ble aktivitet i fabrikkene; det dreide seg om et betydelig antall arbeidsplasser. Det nye foretaket betød 50–60 helårs arbeidsplasser på det meste. Bedriften deres hadde potensiale til å bli enda større. Deres investering og aktivitet i Båtsfjord betød mange flere arbeidsplasser i lokalsamfunnet. Investeringen deres i Båtsfjord betød derfor mye for lokaløkonomien. Det var tilfellet under etableringsfasen og selvfølgelig i driftsfasen (latviske og andre arbeidere kom til Båtsfjord med sine familier). Ringvirkningene som kom med denne nye fabrikkene og arbeiderne med familier som flyttet inn, var viktige for et lite lokalsamfunn. De tilsatte i fabrikkene og deres familier gikk i den lokale kiosken, i den lokale matforretningen, på serveringssteder, på kino og så videre.

5. Mens de var i drift, var Levanidov og Pildegovics flinke til å bruke det lokale private næringslivet. Videre deltok Seagourmet aktivt i lokalsamfunnet ved å støtte lokal lek og idrett;

de bygget for eksempel en lekeplass og støttet idrettsarrangementer. De «gled rett inn» i de lokale livet. Det viktigste var likevel de arbeidsplassene som de brakte til kommunen.

6. Det var kjent i Båtsfjord at det var EU-fartøy som fanget snøkrabben som ble foredlet av Seagourmet. Det tror jeg alle var kjent med. Vi forsøkte å få norske fartøy til å levere også; men de foredler om bord, mens latvierne med sin modell skapte arbeidsplasser på land siden foredlingen ikke foregikk om bord i fartøyene. Det var hele poenget; Seagourmet fikk krabben på land og skapte liv på landsida og i lokaløkonomien.

7. Vi var meget glade da de satte i gang. Vi forsøkte å legge forholdene til rette for dem ved å ta kontakt med sentrale myndigheter og å tale deres sak overfor fylkeskommunen, stortingsrepresentanter og regjeringen. Vi tok kontakt med statsråden og fikk i stand samtaler. Jeg møtte statsråden sammen med Levanidov og Pildegovics. Forslaget jeg målbar, var at Båtsfjord kunne få en kvote som de utenlandske snøkrabbefiskerne kunne fiske med, mot at de bandt seg til å levere og videreforedle snøkrabben i Båtsfjord. Dette fikk vi ikke gjennomslag for.

8. I Båtsfjord utvidet vi fryselageret i havna blant annet med tanke på å ha mer lagringsplass til snøkrabben som North Star drog i land. Utvidelsen av fryselageret var betalt av aksjeselskapet Båtsfjord Sentralfryselager, hvor Båtsfjord kommune er majoritetsaksjonær; det var aksjonærene som bestemte at fryselageret skulle utvides.

9. Med snøkrabbeaktiviteten var vi i Båtsfjord kommune et komplett fiskerisamfunn, i den forstand at vi hadde tilvirking av hvitfisk, kongekrabbe, oppdrettsfisk og snøkrabbe. Dette betød at vi lettere kunne vinne gehør hos regjeringen for å få midler. Vi utarbeidet også en plan om å mudre havna for å få plass til større fartøy. Mudringen av havna ble gjort både for å få inn større fartøy som fisket hvitfisk, og fartøy som fisket snøkrabbe, inkludert North Stars fartøy som leverte til Seagourmet. Dette arbeidet stod ferdig omkring 2018–2019.

10. Det var min forståelse den gang at EU-fartøy (inkludert latviske fartøy) hadde lov til å fange snøkrabbe i Barentshavet, i Smutthullet og rundt Svalbard. Jeg forstod at det var derfor de fisket og kom med krabben til Båtsfjord.

11. Seagourmet gjorde meget godt inntrykk i Båtsfjord. Uten den type arbeidsinnvandring som Levanidov og Pildegovics bidrog til, ville Båtsfjord stoppet opp. Båtsfjord er blant de kommunene i Norge som har aller størst arbeidsinnvandring. Levanidov og Pildegovics gav sponsormidler til idrett og de handlet i kiosk, forretning, kino; det betød enormt mye for Båtsfjord å få en så stor bedrift opp å gå igjen. Det var en nøkkelbedrift de drev. Snøkrabben var et nytt og spennende råstoff som ble brakt på land; alle i Båtsfjord mente at det var meget viktig for kommunen at de hadde etablert seg her.

Geir Knutsen

Båtsfjord, 8. mars 2021